

SUNDSVALLS TINGSRÄTT
Förtursmål
Rotel 43

DOM
2021-01-19
meddelad i
Sundsvall

Mål nr: B 2057-20

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Nils TOMAS Örn Johansson, 19701022-8950
Frihetsberövande: Häktad
Korvettvägen 5 E
865 51 Ankarsvik

Offentlig försvarare:

Advokat Fredrik Lindberg
Lindberg & Hånell Advokatbyrå HB
Storgatan 26
852 30 Sundsvall

Åklagare

Kammaråklagare Malin Löfgren
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Sundsvall
Box 721
851 21 Sundsvall

Målsägande

Erik Freéd
Korvettvägen 7 H
865 51 Ankarsvik

Målsägandebiträde:

Advokat Johan Backlund
Stenstadsadvokaterna HB
Box 1018
851 11 Sundsvall

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Försök till mord, 3 kap 1 § och 11 § samt 23 kap 1 § brottsbalken
2020-08-24
2. Ringa narkotikabrott, 1 § 1 st 6 p och 2 § narkotikastrafflagen (1968:64)
2020-08-24

Påföljd m.m.

Fängelse 5 år

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Storgatan 39

Telefon

060-18 67 00

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:00

Postadress

Box 467

851 06 Sundsvall

E-post

sundsvalls.tingsratt@dom.se

Webbplats

www.sundsvallstingsratt.se

Skadestånd

Tomas Johansson ska betala skadestånd till Erik Freéd med 131 471 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 24 augusti 2020 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

I beslag tagna knivar förklaras förverkade. Beslagen ska bestå (Polismyndigheten Region Nord, polisområde Medelpad; beslagsliggare 2020-5000-BG102307 nr 1 och 2020-5000-BG102324 nr 1).

Häktning m.m.

Tomas Johansson ska stanna kvar i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.

Sekretess

Sekretessen enligt 35 kap. 13 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifterna i det utvidgade läkarintyget (aktbil. 21) och det rättspsykiatriska utlåtandet (aktbil. 92), med undantag för sidorna 1, som lagts fram vid förhandlingen inom stängda dörrar ska bestå i målet.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Fredrik Lindberg får ersättning för arbete som offentlig försvarare med 83 907 kr. Av beloppet avser 63 180 kr arbete, 3 855 kr tidsspillan, 91 kr utlägg och 16 781 kr mervärdesskatt.
2. Johan Backlund får ersättning av staten för arbete som målsägandebiträde med 45 546 kr efter justering för felräkning. Av beloppet avser 34 510 kr arbete, 1 927 kr tidsspillan och 9 109 kr mervärdesskatt.
3. Staten ska stå för kostnaden för försvararen och målsägandebiträdet.

Övrigt

Tomas Johansson ska ersätta staten för kostnaden för provtagning och analys med 9 480 kr.

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat att Tomas Johansson ska dömas till ansvar för **försök till mord** alternativt grov misshandel och **ringa narkotikabrott** i enlighet med de gärningspåståenden som framgår av stämningsansökan, se domsbilaga 1. Åklagaren har även framställt yrkande om att två knivar som tagits i beslag från Tomas Johansson ska förverkas enligt 36 kap. 2 och 3 §§ brottsbalken samt upplyst om att kostnaden för provtagning och analys uppgått till 9 480 kr.

Målsäganden Erik Freéd har biträtt åtalet och yrkat att Tomas Johansson ska utge skadestånd till honom med 134 071 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 24 augusti 2020 tills betalning sker. Av totalbeloppet avser 125 000 kr kränkningersättning, 7 800 kr ersättning för sveda och värk, 500 kr ersättning för förstörda skor och 771 kr ersättning för vårdkostnader.

Tomas Johansson har varken kunnat erkänna eller förneka gärningen under åtalspunkten 1 då han saknar minnesbilder av händelsen. Han har under alla förhållanden bestridit ansvar för brott med hänvisning till att han gått i sömnen och därmed saknat uppsåt. Gällande åtalet för ringa narkotikabrott har Tomas Johansson bestridit ansvar för brott. Med hänvisning till sin inställning har Tomas Johansson bestridit åklagarens yrkande om förverkande och Erik Freéds skadeståndsanspråk. Kostnaderna för förstörda skor och vårdbesök samt ränteberäkningen har dock vitsordats som skäligen i och för sig.

UTREDNINGEN I MÅLET

Erik Freéd och Tomas Johansson har hörts. På åklagarens begäran har vittnesförhör hållits med Torbjörn Åkerstedt, Josefine Freéd, Maria Dahlkvist, Uran Yakob Sium, Jens Persson, Annika Persson, Joanna Stendahl, Tilde Kjellberg, Karl Hållberg, Felix Rådal, Jennifer Blückert, Fredrik Ölund, Maria Bergström, Helena Johansson och Anders Sundin.

Som övrig bevisning har åklagaren åberopat målsägandens larmsamtal, händelserapporter från aktuell kväll och tidigare anmälningar, film på Tomas Johansson i anslutning till händelsen, PM angående filmen, utskrift av film, tjänsteanteckning, brottsplatsundersökning, protokoll över dokumentation, fotografier på knivarna och från brottsplatsen, protokoll över dna-undersökning avseende en kniv och sakkunnigutlåtande från NFC, protokoll över klädundersökning avseende målsägandens kläder, journalanteckningar, fotografier och rättsintyg gällande målsägandens skador, utlåtande från vittnet Torbjörn Åkerstedt, analysbesked och rättstoxikologiskt yttrande, journalanteckningar avseende Tomas Johanssons sömnproblem, beslagsprotokoll samt underlag gällande läkemedlet Rinexin och utdrag ur FASS.

Målsäganden Erik Freéd har åberopat samma bevisning som åklagaren samt kvitto från apoteket och fakturakopior från Region Västernorrland.

Tomas Johansson har åberopat registerutdrag med läkemedelsförteckning, utlåtande från Torbjörn Åkerstedt och skärmdumpar från ferle.se avseende korsreaktioner och Rinexin.

DOMSKÄL

Skuld m.m.

Vad som huvudsakligen framkommit i utredningen

I utredningen har inledningsvis framkommit att målsäganden Erik Freéd och den tilltalade Tomas Johansson båda är bosatta i närliggande flerbostadshus på Korvettvägen i Ankarsvik på Alnö. Erik Freéds lägenhet är belägen i fastigheten nr 7 H medan Tomas Johansson har sin lägenhet i fastigheten nr 5 E. Under natten den 24 augusti 2020 med start kl. 01:11 fick polisen in ett flertal anmälningar från personer på Korvettvägen om att Tomas Johansson gick runt och sjöng, bankade på och ryckte i

andras lägenhetsdörrar samt att han var beväpnad med kniv. I samband härmed kom även in uppgifter om att målsäganden Erik Freéd blivit knivhuggen i ryggen.

Erik Freéd har angående händelsen uppgett i huvudsak följande. Han och hans fru låg och sov men vaknade av någon sjöng och förde oväsen. De tittade ut genom fönstret men kunde inte se någon och hade svårt att avgöra vart ljudet kom ifrån. Han tog på sig en morgonrock samt skor och gick sedan ut med en ficklampa. Han gick ut på kortsidan av fastigheten nr 7 och runt gaveln på huset. Efter en liten stund noterade han siluetten av en människa vid fastigheten nr 5 och såg en dörr som stod öppen och att det var tänt. Han gick emot denna lägenhet och när han var cirka fem meter ifrån hörde han en man sjunga ”i natt ska jag mörda, i natt ska någon dö”. Samtidigt kom mannen ut från lägenheten och fick syn på honom. Mannen, som han vid huvudförhandlingen identifierat som Tomas Johansson hade solglasögon och höll en kniv i handen. Tomas vände sig om och började gå emot honom i marscherande stil. Han vände sig om för att gå tillbaka till sin lägenhet, på grund av ett diskbråck kunde han inte springa. Efter bara några steg kände han ett hårt slag i ryggen och hur det brände till i axeln. Han förstod att han blivit knivhuggen och skrek på hjälp. Han vände sig om mot Tomas som fortfarande höll kvar handen mot hans rygg. Han knuffade/slog till Tomas i bröstet så att denne tappade balansen och ramlade bakåt. Han blev då fri och skrek till sin fru som kommit ut att ringa polisen och sen sprang han in i sin lägenhet. Han såg inte vart Tomas tog vägen men hörde att han fortsatte sjunga högljutt efter hugget utdelats. När han kom in i lägenheten tog han av sig morgonrocken och det var som en ballong med blod sprack. Hans skor var också fyllda med blod. Han la sig ner på hallgolvet och det började göra extremt ont. Han blev yr, illamående och trodde han skulle dö.

Av åberopade journalanteckningar och rättsintyg framgår att Erik Freéd företett en skarpkantad sårskada på den vänstra skuldran med underliggande frakturer på det vänstra skulderbladet samt det tredje och fjärde revbenet, en mindre blod- och luftutgjutning i den vänstra lungsäcken samt en liten lungskada. Skadorna behövdes inte behandlas aktivt men då risken för lungsäcksinflammation är stor när ett smutsigt föremål förts in i lungsäcken sattes antibiotikabehandling in. Utan denna

antibiotikabehandling kan det inte uteslutas att Erik Freéd kunnat avlida av skadorna och dessa har därför sammantaget bedömts som livshotande.

På grund av larmsamtalen kallades polis till platsen. När de kom till platsen gick Tomas Johansson fortfarande omkring med en kniv i handen och de beordrade honom att släppa denna. De hörda poliserna har beskrivit att de upplevde Tomas Johansson som psykotisk och att han inte lyssnade på deras kommandon. Efter en liten stund började Tomas Johansson springa, han kastade ifrån sig kniven och slängde sig sedan ner på marken på rygg. Han fortsatte skrika och sjunga. Poliserna sprejade honom med två doser pepparspray, det fick endast liten effekt men de kunde omhänderta honom och belägga honom med handfängsel. I samband med omhändertagandet uttalade han hotelser mot poliserna och uttryckte att han skulle döda och att han hade dödat. Han gjorde motstånd när de försökte få in honom i polisbilen och under färden in till polisstationen pratade han osammanhängande både på svenska och engelska. Enligt polisen Fredrik Ölund var det som att Tomas Johansson var olika personer och att han pratade med "sig själv", han frågade bland annat "did you see i killed" och svarade sedan själv "No" med mörkare röst. Hans märkliga beteende fortsatte inne på arresten.

Vid brottsplatsundersökning hittades två knivar kring de aktuella fastigheterna, den ena hittades ungefär vid den plats som målsäganden uppgett att han blev knivhuggen och den andra hittades närmare gripandeplatsen. På den först nämnda kniven fanns blodbesudlingar som topsades och enligt åberopat undersökningsprotokoll talar resultatet extremt starkt för att det påvisade blodet kommer från målsäganden Erik Freéd (Grad +4). Den aktuella kniven är en Morakniv med trähandtag. Knivens totala längd är ca 25 cm varav knivbladets längd är ca 15 cm.

Tomas Johansson fick efter händelsen genomgå blodprovstagning. Denna genomfördes kl. 14:00 den 24 augusti 2020. Av åberopat analysresultat framgår att amfetamin påvisades i det analyserade blodet med en koncentration om 0,17 µg/g. Av den uppmätta mängden amfetamin var 38 % dextro-amfetamin och 62 % levo-amfetamin.

Tomas Johansson har invänt att han måste ha gått i sömnen vid gärningstillfället. Han har haft sömnsvårigheter under en längre tid. Det har främst varit fråga om insomningsproblem men det har också vid tidigare tillfällen, både i ung och vuxen, ålder hänt att han gått i sömnen. Det senare är dock inget han behövt söka hjälp för. Den aktuella kvällen hade han arbetat med att måla och skriva dikter. Han drack en del Cognac och blev trött. Kring kl. 23:30 gick han och la sig och tog då en tablett Zoplikon, som han tar på grund av sina insomningsproblem. Han drömde sedan att det brann och att han var i en borg med träpaneler. Två personer med ljusa kläder hoppade på och höll i honom men han slet sig loss. Han befann sig i ett krig med soldater runt sig men minns inte det som att han själv var delaktig i kriget. I slutet av drömmen var han placerad i en fästning långt ner i en bunker i ett berg. Nästa minnesbild han har är att han vaknade upp i en cell på arresten. Han hade ont i hela kroppen och sår i huvudet. Han har inget minne av det förekom någon kniv i drömmen men de knivar som hittades ute på gården är hans. Han vet inte hur han fått i sig amfetamin vid det aktuella tillfället. Sedan tidigare har han dock haft ADHD-medicin innehållandes dextro-amfetamin utskrivet (bl.a. Elvanse och Attentin) och det kan vara så att han i sömnen tagit någon av dessa mediciner som han haft kvar. Han hade även Rinexin utskrivet på recept på grund av problem med allergi och bihålor.

Tingsrättens bedömning av de objektiva förutsättningarna

Åtalet för ringa narkotikabrott

Den som enligt ett analysresultat haft narkotika i kroppen måste i normalfallet anses ha brukat narkotikan uppsåtligt, om det inte framkommer någon annan rimlig förklaring till resultatet. *Tomas Johansson* har uppgett förekomsten av amfetamin i hans blod eventuellt skulle kunna förklaras av intag av receptbelagd medicin som han tidigare fått utskriven för ADHD och allergiska problem. Av åklagaren åberopat analysresultat med information om amfetamin och yttrande från Rättsmedicinalverket framgår dock att analysresultatet inte kan förklaras av de av *Tomas Johansson* angivna ADHD-medicinerna då dessa endast innehåller dextro-amfetamin (eller ämnen som i kroppen omvandlas till detta) och inte levo-amfetamin. Av åklagaren åberopat underlag gällande

Rinexin framgår att läkemedlet vid en oselektiv analys i och för sig skulle kunna ge ett falskt positivt resultat för föreningar som kemiskt liknar amfetamin. I nuvarande fall har dock en selektiv verifikationsmetod använts och då kan någon förväxling inte ske. Det aktuella analysresultatet kan således inte heller förklaras av intag av Rinexin.

Genom den presenterade utredningen i enlighet med vad som angivits ovan finner tingsrätten att Tomas Johanssons invändning om hur han kan ha fått i sig amfetamin är motbevisad och i avsaknad av någon annan rimlig förklaring ska han därför anses ha intagit narkotikan olovligen. Åtalet i denna del är därmed styrkt och Tomas Johansson ska dömas för ringa narkotikabrott.

Åtalet för försök till mord alternativt grov misshandel

Målsäganden Erik Freéd har enligt tingsrättens bedömning lämnat en klar, detaljerad och sammanhängande berättelse om händelseförelöpet. Någon anledning att ifrågasätta Erik Freéds trovärdighet eller tillförlitlighet har inte framkommit. Erik Freéds uppgifter om det våld han blivit utsatt för får också starkt stöd av den skadebild som framgår av den av åklagaren åberopade bevisningen. Av åberopat rättsintyg framgår bland annat att dokumentationen av fynden talar starkt för att skadorna orsakats av skarpt våld och är förenliga med att ha uppkommit genom ett stick från en kniv på det sätt som framgått av det uppgivna händelseförloppet. På platsen där gärningen ska ha inträffat har även påträffats en kniv, tillhörandes Tomas Johansson, med målsägandens blod. Även om ingen annan bevittnat själva gärningen får Erik Freéds utpekande av Tomas Johansson som gärningsman starkt stöd av de vittnesuppgifter som lämnats angående Tomas Johanssons beteende före och efter gärningen. Flera av de hörda personerna har omvitnat att de sett Tomas Johansson gå runt fastigheterna med en kniv. Vittnena Jens Persson och Annika Persson har båda också uppgett att de såg Tomas Johansson vända sig och gå mot målsäganden och att de uppfattade det som att Tomas Johansson då hade en kniv i handen.

Någon teori om en alternativ gärningsman har inte lagts fram och är enligt tingsrättens bedömning inte heller trolig. Det är i stället genom den av åklagaren presenterade

utredningen klarlagt att Tomas Johansson huggit/stuckit Erik Freéd med en kniv i skuldran och att målsäganden därigenom orsakats de skador som angetts i gärningsbeskrivningen. Det har varit fråga om livsfarligt våld som gett upphov till delvis livshotande skador. Det är härigenom styrkt att Tomas Johansson gjort sig skyldig till gärningen i objektiv mening. Frågan om Tomas Johansson ska fällas till ansvar för gärningen och hur denna i så fall ska rubriceras beror dock på tingsrättens bedömning av frågan om hans eventuella uppsåt.

Tingsrättens bedömning av de subjektiva förutsättningarna

Somnambulism (sömngång)

Tomas Johansson har, som ovan redovisats, invänt att han måste ha gått i sömnen vid gärningstillfället. En person som sover anses vid en straffrättslig bedömning inte vara vid medvetande och kan normalt sett inte fällas till ansvar för de handlingar som vidtagits i sömnen. En invändning från den tilltalade att denna befunnit sig i ett s.k. somnambult tillstånd bör godtas om den mot bakgrund av utredningen i målet inte framstår som så orimlig att den kan lämnas utan avseende eller om den annars inte har motbevisats av åklagaren. Med hänsyn till de generella bevissvårigheter som föreligger bör kravet på åklagarens bevisning sättas något lägre än vad som i allmänhet gäller i brottmål och motsvara beviskravet vid invändningar om nödvärn eller nöd, dvs att invändningen framstår som obefogad (jfr rättsfallet NJA 2012 s. 45 punkt 14).

För bedömningen av Tomas Johanssons invändning om somnambulism har åklagaren åberopat utlåtande och vittnesförhör med professorn Torbjörn Åkerstedt. Denna har fått ta del av delar av utredningen, bland annat anmälan, målsägande- och vittnesförhör, analysresultat och den åberopade filmen på Tomas Johansson som spelats in i nära anslutning till händelsen. Torbjörn Åkerstedt har gjort bedömningen att det som framkommit om Tomas Johanssons beteende i anslutning till gärningen inte är oförenligt med somnambulism men att det inte går att fastställa med säkerhet att ett sådant tillstånd förelåg då hela händelseförloppet och Tomas Johanssons beteende efter uppvaknandet inte framgått. Han har förklarat att somnambulism

kännetecknas av stereotypa rörelser utan interaktion med omvärlden. Somnambulism är påtagligt ärftligt och förekommer i allmänhet upprepande gånger. Beteendet vid somnambulism liknar det som kan förekomma vid en psykos men vid det sistnämnda tillståndet är personen oftast mer interagerande. Ett somnambult tillstånd varar normalt mellan 10 minuter och upp till 1–2 timmar. Om personen uppvisar samma eller likartat beteende dagen efter är det inte troligt att somnambulism förelegat.

Tomas Johansson har gjort gällande att han under sin uppväxt haft problem med sömngång och att detta även skett i vuxen ålder. Han har även gjort gällande att hans mormor gått i sömnen. Till motbevisande av dessa uppgifter har åklagaren åberopat förhör med Tomas Johanssons lillasyster, Helena Johansson, och hans före detta sambo, Maria Bergström. Helena Johansson har uppgett att hon inte har något minne av att Tomas Johansson ska haft problem med sömngång under uppväxten. Eventuellt kan det ha varit så att hennes lillebror gått i sömnen någon gång, hon vet dock inte om deras mormor eller morfar haft sådana problem. Maria Bergström har uppgett att hon och Tomas Johansson gjorde slut år 2017. Under deras förhållande bodde de ihop ett tag men har sedan bott i angränsande lägenheter. De fortsatte dock att sova ihop och gjorde så under de sista 8–10 åren innan det tog slut. Hon har inte kunnat minnas något tillfälle då hon iakttagit Tomas Johansson gå i sömnen eller att han ska ha berättat att han gjort detta. Enligt av åklagaren åberopade journalanteckningar verkar Tomas Johansson inte heller vid något tillfälle vid sina sjukdomskontakter angående sina sömnproblem ha nämnt att han gått i sömnen.

Gällande Tomas Johanssons beteende vid gärningstillfället anser tingsrätten att han till viss del interagerat med övriga på ett sätt som talar mot att somnambulism förelegat. Det har bland annat framkommit att han gått runt och knackat/bankat på flera grannars dörrar och vittnet Uran Jakob Sium, som är av utländsk härkomst, har uppgett att Tomas Johansson bankade på hans dörr och skrek ”kom ut era fegisar”. När Uran Jakob Sium drog upp persiennen gick Tomas Johansson mot fönstret och höll upp kniven som i en Hitlerhälsning samtidigt som han sjöng något som Uran Jakob Sium uppfattade som rasistiskt. Vittnena Annika Persson och Joanna Stendahl har uppgett att Tomas Johansson härmade poliserna när de bad honom släppa kniven

och enligt Joanna Stendahl uttryckte Tomas Johansson att han förstod att poliserna skulle kunna skjuta honom.

Enligt tingsrättens bedömning talar även Tomas Johanssons beteende efter gripandet emot att han befunnit sig i ett somnambult tillstånd vid gärningen. Här kan särskilt noteras att Tomas Johansson enligt uppgift från polisen Fredrik Ölund under transporten in till arresten pratade med sig själv med olika röster. Detta alltså efter att Tomas Johansson vid ingripandet blivit nedbrottad av flera poliser och sprejats med två burkar pepparspray. Tomas Johanssons märkliga beteende fortsatte enligt uppgift inne på arresten och även senare på dagen bedömdes hans tillstånd vara sådant att det inte var möjligt att hålla något ordentligt förhör. Tomas Johansson flyttades i stället till en rättspsykiatrisk avdelning.

Med hänsyn till vad som framkommit i utredningen om Tomas Johanssons agerande omkring och efter gärningen och vad som i övrigt redovisats ovan finner tingsrätten sammanfattningsvis att åklagaren presenterat tillräcklig utredning för att anse att Tomas Johanssons invändning om att gärningen begåtts i sömnen framstår som obefogad och därmed kan lämnas utan avseende.

Allvarlig psykisk störning

Av inhämtat rättspsykiatriskt utlåtande framgår att Tomas Johansson begått den åtalade gärningen under påverkan av en allvarlig psykisk störning och att han till följd därav hade en kraftigt nedsatt, men inte helt och hållet saknade, förmåga att inse gärningens innebörd liksom att anpassa sitt handlande därefter. Det psykiska tillståndet har bedömts vara självförvällat genom intag av alkohol och narkotikaklassade preparat. Utifrån vad som i utredningen framkommit om Tomas Johanssons beteende i samband med gärningen, hans intag av alkohol och narkotika samt hans tidigare agerande och reaktioner på amfetaminliknande preparat delar tingsrätten de rättspsykiatriska slutsatserna i sin helhet.

Att en person varit påverkad eller lidit av en allvarlig psykisk störning vid gärningstillfället innebär inte att denna kan gå fri från ansvar utan även vid dessa gärningar ska en vanlig uppsåtsprövning ske. Det är uppsåtet vid gärningsögonblicket som är avgörande och i fråga om personer med allvarlig psykisk störning har uttalats att prövningen i de flesta fallen resulterar i att uppsåt bedöms föreligga (se rättsfallet NJA 2004 s. 702).

För att Tomas Johansson ska kunna dömas för försök till mord krävs att hans uppsåt inte bara omfattat att skada målsäganden utan att han därutöver hade uppsåt till att han skulle dö. Tingsrätten konstaterar i denna del att det genom utredningen är visat att Tomas Johansson gjort uttalanden med innebörd att han skulle mörda/döda någon och i princip direkt efter dessa uttalanden, och så fort han noterat Erik Freéd, gått emot målsäganden, beväpnad med en kniv och sedan stuckit/huggit denna i målsägandens rygg med en bestämd kraft. Tomas Johansson har även efter gärningen uttalat/sjungit om att han ska slakta och att han dödat. Hans uttalanden har således varit överensstämmande med hans agerande och även med beaktande av hans psykiska tillstånd anser tingsrätten det utrett att Tomas Johansson, vid gärningsögonblicket, hade uppsåt till att beröva målsäganden livet. Då det varit fråga om avsikt till ett uppsåtlig dödande anser tingsrätten att gärningen ska bedömas som försök till mord i enlighet med åklagarens förstahandsyrkande.

Övrigt

Tomas Johansson har, i vart fall pläderingsvis, gjort gällande att han ska gå fri från ansvar med hänvisning till att han befunnit sig i en inbillad nödvärnssituation. Tingsrätten konstaterar i denna del att Tomas Johansson själv beskrivit att han drömt att han befunnit sig i ett krig och att han blivit påhoppad av två personer. Han har dock själv uppgett att han endast knuffade bort dessa personer och att han inte haft något minne av att någon kniv förekommit i drömmen. Några andra omständigheter av betydelse för prövningen i denna del har inte framkommit. Tingsrätten anser därför att även invändningen om s.k. putativt nödvärn är obefogad och kan lämnas utan avseende.

Påföljd

Tomas Johansson ska dömas för försök till mord och ringa narkotikabrott. Som ovan konstaterats har Tomas Johansson begått de aktuella gärningarna under påverkan av allvarlig psykisk störning. Enligt det inhämtade rättspsykiatriska utlåtandet bedöms han dock inte i nuläget längre lida av någon sådan störning, varför det inte finns medicinska förutsättningar att överlämna honom till rättspsykiatrisk vård enligt 31 kap. 3 § brottsbalken.

Försöket till mord är den gärning som är avgörande för straffmätningen och påföljdsvalet. Vid straffmättningsbedömningen beaktar tingsrätten särskilt att det varit fråga om ett helt oprovocerat angrepp med användning av ett livsfarligt vapen. Brottet har dock inte präglats av någon särskild förslagenhet eller planering och det har endast varit fråga om ett hugg med kniven. Därutöver ska också beaktas att Tomas Johansson på grund av sitt psykiska tillstånd haft en nedsatt förmåga att inse gärningens innebörd och anpassa sitt handlande därefter. Vid en samlad bedömning av dess omständigheter finner tingsrätten att straffmättningsvärdet för det aktuella mordförsöket motsvarar fängelse fem år.

Tomas Johanssons psykiska tillstånd vid gärningstillfället kan också påverka påföljdsvalet. Enligt 30 kap. 6 § brottsbalken ska den som begått ett brott under påverkan av en allvarlig psykisk störning i första hand dömas till en annan påföljd än fängelse. Rätten får enligt bestämmelsen endast döma till fängelse om det finns synnerliga skäl. Vid bedömningen av om det finns sådana skäl ska rätten bland annat beakta om brottet har ett högt straffvärde och om den tilltalade i anslutning till brottet själv vållat sitt tillstånd genom rus eller på något annat liknande sätt. I aktuellt fall har Tomas Johansson själv vållat sitt psykotiska tillstånd genom intag av alkohol och narkotikaklassade preparat. Det har framkommit att Tomas Johansson vid tidigare användning av förskrivna läkemedel med amfetaminliknande preparat uppvisat bristande verklighetsanknytning i sådan grad att man valt att avsluta behandling med dessa läkemedel. Reaktionen i aktuellt fall kan därför inte anses ha varit helt överraskande för honom. Med hänsyn till detta samt brottslighetens art och straffvärde

anser tingsrätten att det föreligger synnerliga skäl för att döma Tomas Johansson till ett fängelsestraff och att det är uteslutet att kunna välja en annan påföljd. Fängelsestraffets längd ska med hänsyn till straffmättningsvärdet bestämmas till fem år.

Skadestånd

Med hänsyn till utgången i skuldfrågan är Tomas Johansson skadeståndsskyldig mot Erik Freéd. Tingsrätten bedömer att det yrkade beloppet om 125 000 kr avseende kränkningsersättning är skäligt och överensstämmer med det belopp som normalt utgår vid den aktuella brottstypen.

Vad gäller ersättning för sveda och värk konstateras att det yrkade beloppet motsvarar tre månaders akut sjukdomstid. För att ersättning ska beviljas krävs normalt att den drabbade varit sjukskriven. Erik Freéd har uppgett att han var sjukskriven i en månad, varav två veckor dock togs ut som föräldraledighet. Han har därefter haft fortsatt smärta som begränsat honom i vardagen men kunnat arbeta. Händelsen har även påverkat honom psykiskt och han har återupptagit en samtalskontakt med KBT-inriktning. Med hänsyn till det våld Erik Freéd varit utsatt för finner tingsrätten, trots att sjukskrivning inte förelegat hela perioden, att skälig ersättning motsvarar två månaders akut sjukdomstid, dvs 5 200 kr.

Begärda belopp för förstörda skor och vårdkostnader har Tomas Johansson vitsordat och dessa ska utgå. Sammanfattningsvis ska Tomas Johansson därmed betala totalt 131 471 kr i skadestånd till Erik Freéd jämte yrkad (och vitsordad) ränta.

Förverkande

Åklagarens yrkande om förverkande av i beslag tagna knivar är lagligen grundat och med hänsyn till utgången i målet ska yrkandet bifallas.

Häktning

Enligt tingsrättens bedömning finns det risk för att Tomas Johansson på fri fot återfaller i brott. Han ska därför kvarbli i häkte till dess domen i ansvarsdelen kan verkställas.

Sekretess

Det finns skäl att låta sekretessen enligt 35 kap. 13 § offentlighets- och sekretesslagen bestå för uppgifterna i läkarintyget enligt 7 § lagen om särskild personutredning i brottmål och uppgifterna i det rättspsykiatriska utlåtandet som lagts fram vid förhandlingen inom stängda dörrar men inte tagits med i domen. Sekretessen ska bestå för samtliga uppgifter såvitt förutom första sidan av intyget respektive utlåtandet.

Brottsofferfond

Den som döms för ett brott med fängelse i straffskalan ska enligt lag i domen åläggas att betala en avgift till brottsofferfonden. Den som begått ett brott under påverkan av en allvarlig psykisk störning får dock endast åläggas att betala avgiften om det finns särskilda skäl. I detta fall har Tomas Johanssons tillstånd vid gärningstillfället orsakats av självförvållat rus och tingsrätten anser därför att det finns särskilda skäl att ålägga Tomas Johansson betalningsskyldighet. Tomas Johansson ska därför betala den föreskrivna avgiften om 800 kr.

Ersättning

De ersättningsanspråk Fredrik Lindberg och Johan Backlund begärt för arbetet som offentlig försvarare respektive målsägandebiträde bedöms skäliga och ska utgå av allmänna medel. Med hänsyn till Tomas Johanssons ekonomiska förhållanden och det fängelsestraff han nu döms till behöver han inte återbetala någon del av försvararens och målsägandebiträdets kostnader.

Analyskostnader

Med hänsyn till utgången i skuldfrågan, där Tomas Johansson dömts för ringa narkotikabrott, ska han återbetala statens kostnader för provtagning och analys om 9 480 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (TR-01)

Ett överklagande ska ha kommit in till tingsrätten senast den 9 februari 2021. Om överklagandet inkommit inom rätt tid skickas det vidare till Hovrätten för Nedre Norrland.

För rätten,

Sofia Lundberg

I avgörandet har deltagit tf. rådmannen Sofia Lundberg (ordföranden) samt nämndemännen Bertil Falk, Hjärdis Bredberg och Rebecka Mc Neill. Rätten är enig.

Uppgifter om frihetsberövande, se bifogat avräkningsunderlag

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19701022-8950	Datum för dom/beslut 2021-01-19
Efternamn Johansson	Förnamn Nils TOMAS Örn

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2020-08-24	
------------	--

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

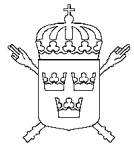
Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Storgatan 39
Telefon
060-18 67 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 467
851 06 Sundsvall

E-post
sundsvalls.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.sundsvallstingsratt.se

Sundsvalls tingsrätt
B 2057-20

Häktat mål

SUNDSVALLS TINGSRÄTT
D 5

INKOM: 2020-11-09
MÅLNR: B 2057-20
AKTBIL: 36

Stämningsansökan

Tilltalade

Nils Tomas Örn Johansson (19701022-8950)

Företräds av advokat Fredrik Lindberg.

- Gripen 2020-08-24, Anhållen 2020-08-24, Häktad 2020-08-26.

Ansvarsyrkanden m.m.

1 FÖRSÖK TILL MORD

5000-K1019832-20

Tomas Johansson har försökt döda Erik Oskarsson Freéd genom att hugga/sticka honom med en kniv i skuldran. Av knivvåldet orsakades Erik Oskarsson Freéd smärta, sårskada, frakturer på skulderbladet och revbenen, en blod- och luftutgjutning i den västra lungsäcken samt en lungskada. Det hände någon gång den 24 augusti 2020 på Korvettvägen 7 H, Ankarsvik, Sundsvalls kommun.

Det fanns en fara för att brottet skulle fullbordas eftersom den ovan beskriva penetrerade skadan i bröstkorgen/lungsäcken varit livshotande och knivvåldet varit livsfarligt.

Tomas Johansson begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 3 kap 1 § och 11 § samt 23 kap 1 § brottsbalken

Ansvarsyrkande i andra hand

Grov misshandel

Tomas Johansson har misshandlat Erik Oskarsson Freéd genom att hugga/sticka honom med en kniv i skuldran. Erik Oskarsson Freéd har orsakats de skador som beskrivits ovan. Det hände någon gång den 24 augusti 2020 på Korvettvägen 7 H, Ankarsvik, Sundsvalls kommun.

Brottet är att bedöma som grovt eftersom Tomas Johansson visat särskild hänsynslöshet och råhet genom att hugga/sticka en kniv i Erik Oskarsson Freéds skuldra som saknade möjligheter att värja sig och då gärningen varit livsfarlig.

Lagrum: 3 kap 6 § brottsbalken

Upplysning

Kostnad för provtagning och analys: 9 480 kronor.

Målsägande

Erik Oskarsson Freéd

Åklagaren för ej talan

Företräds av advokat Johan Backlund.

Särskilda yrkanden

Det yrkas att i beslag tagna knivar förverkas från Tomas Johansson enligt 36 kap 2 § och 3 § brottsbalken:

2020-5000-BG102307.1

2020-5000-BG102324.1.

Muntlig bevisning

1. Förhör med målsäganden **Erik Oskarsson Freéd** angående händelsen för att bevisa gärningen och till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen (ca 1 h).
2. Förhör med den tilltalade **Tomas Johansson** som varken erkänner eller förnekar brott (ca 1 h).
3. Förhör med vittnet **Torbjörn Åkerstedt** angående tillståndet somnambulism och vad som kännetecknar detsamma samt det utlåtande som han skrivit avseende Tomas Johansson till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen och till styrkande av gärningen i sin helhet (ca 45 min).
4. Förhör med vittnet **Josefine Freéd Oskarsson** angående hennes iakttagelser av händelsen och Tomas Johansson till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen samt till styrkande av gärningen i sin helhet (ca 20 min)

5. Förhör med vittnet **Maria Dahlkvist** angående hennes iakttagelser av Tomas Johansson under kvällen och natten till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen samt till styrkande av gärningen i sin helhet (ca 15 min).
6. Förhör med vittnet **Uran Yakob Sium** angående hans iakttagelser av Tomas Johansson under natten till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen samt till styrkande av gärningen i sin helhet (ca 20 min)
7. Förhör med vittnet **Jens Persson** angående hans iakttagelser av händelsen och Tomas Johansson i direkt anslutning till händelsen till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen samt till styrkande av gärningen i sin helhet (ca 10 min).
8. Förhör med vittnet **Annika Persson** angående hennes iakttagelser av händelsen och Tomas Johansson i direkt anslutning till händelsen till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen samt till styrkande av gärningen i sin helhet (ca 10 min).
9. Förhör med vittnet **Joanna Stendahl** angående hennes iakttagelser händelsen och Tomas Johansson i direkt anslutning till händelsen till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen samt till styrkande av gärningen i sin helhet (ca 15 min).
10. Förhör med vittnet **Tilde Kjellberg** angående hennes iakttagelser av Tomas Johansson före och i direkt anslutning till händelsen till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen samt till styrkande av gärningen i sin helhet (c 20 min)
11. Förhör med vittnet **Karl Hållberg** polisassistent, LPO Medelpad angående hans iakttagelser på platsen och av Tomas Johansson till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen samt till styrkande av gärningen i sin helhet (ca 15 min).
12. Förhör med vittnet **Felix Rådal** polisassistent, LPO Medelpad angående hans iakttagelser på platsen och av Tomas Johansson till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen samt till styrkande av gärningen i sin helhet (ca 15 min).
13. Förhör med vittnet **Jennifer Blückert** polisassistent, LPO Medelpad angående hennes iakttagelser på platsen och av Tomas Johansson till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen samt till styrkande av gärningen i sin helhet (ca 15 min).

14. Förhör med vittnet **Fredrik Ölund** polisassistent LPO Medelpad angående hans iakttagelser av Tomas Johansson i polisbilen och på polisstationen till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen samt till styrkande av gärningen i sin helhet (ca 10 min).
15. Förhör med vittnet **Maria Bergström** angående hennes kännedom om Tomas Johanssons och iakttagelser av händelsen för att visa att Tomas Johansson haft psykiska problem under en längre tid och till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen samt till styrkande av gärningen i sin helhet (ca 30 min).
16. Förhör med vittnet **Helena Johansson** (syster till Tomas Johansson) angående hennes kännedom om Tomas Johansson för att visa att Tomas Johansson haft psykiska problem under en längre tid och till vederläggande av Tomas Johansson invändning om att han gick i sömnen till styrkande av gärningen i sin helhet (ca 20 min).

Övrig bevisning

1. Målsägandens larmsamtal (medtas av åklagaren vid huf) för att visa händelseförloppet och målsägandens tillstånd till styrkande av gärningen i sin helhet.
2. Händelserapporter (förundersökningsprotokoll s. 22-35) till styrkande av gärningen.
3. Film på Tomas Johansson i nära anslutning till händelsen (medtas av åklagaren vid huf) till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen samt till styrkande av gärningen i sin helhet.
4. PM ang film (förundersökningsprotokoll s. 21) för att visa när den spelades in till styrkande av gärningen.
5. Utskrift film (förundersökningsprotokoll s. 244) för att visa vad Tomas Johansson säger i filmen till styrkande av gärningen.
6. Tjänsteanteckning (förundersökningsprotokoll s. 14) för att visa på Tomas Johanssons tillstånd flera timmar efter händelsen till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen samt till styrkande av gärningen i sin helhet.
7. Brottsplatsundersökning, protokoll över dokumentation, fotografier på knivarna och från brottsplatsen (förundersökningsprotokoll s. 225-231, 240-243 och 127-131) för att visa hur det såg ut på platsen till styrkande av gärningen.

8. Protokoll över dna-undersökning avseende en kniv samt sakkunnigutlåtande från NFC (förundersökningsprotokoll s. 232-235 och 220-223) för att visa det vapen som Tomas Johansson använt till styrkande av gärningen.
9. Protokoll över klädundersökning avseende målsägandens kläder (förundersökningsprotokoll s. 237-239) för att visa var knivhugget har penetrerat målsäganden till styrkande av gärningen.
10. Journalanteckningar, fotografier och rättsintyg (förundersökningsprotokoll s. 157-170) för att visa målsägandens skador till styrkande av gärningen.
11. Utlåtande från sömnexperten Torbjörn Åkerstedt (förundersökningsprotokoll. s. 245) till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen.
12. Analysbesked och rättstoxikologiskt yttrande (förundersökningsprotokoll. s. 148-156) för att visa effekten som amfetamin har på kroppen till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen.
13. Händelserapporter (förundersökningsprotokoll s. 40-45) för att visa att anmälare även vid tidigare tillfällen anmält att Tomas Johansson varit utåtagerande och upplevts psykotisk till vederläggande av Tomas Johanssons invändning om att han gick i sömnen den 24 augusti 2020.
14. Journalanteckningar (förundersökningsprotokoll s. 144-147) för att visa att när Tomas Johanssons sökt hjälp för sömnproblem hos sjukvården har han inte uppgett något om att han går i sömnen till vederläggande av hans invändning om att han gick i sömnen.
15. Beslagsprotokoll (förundersökningsprotokoll s. 248-249) för att bevisa gärningen och det särskilda yrkandet.

2 RINGA NARKOTIKABROTT

5000-K1019832-20

Tomas Johansson har olovligen använt amfetamin, som är narkotika. Det hände någon gång den 24 augusti 2020 i Korvettvägen 7 H, Ankarsvik, Sundsvalls kommun.

Tomas Johansson begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 1 § 1 st 6 p och 2 § narkotikastrafflagen (1968:64)

Muntlig bevisning

Förhör med den tilltalade **Tomas Johansson** som förnekar brott.

Övrig bevisning

Analysresultat och rättstoxikologiskt yttrande (förundersökningsprotokoll s. 132-135 och 148-156) för att bevisa gärningen. Avseende analyskostnaden se under åtalspunkten 1.

Handläggning

Beräknad tidsåtgång för förhandlingen: 2 dagar.

Åklagaren önskar att vittnena kallas i enlighet med den ordning som de angetts ovan.

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.